

گام دوم انقلاب؛ مثلث «خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی»

اشاره

رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) از چله انقلاب به عنوان چله پرافتخار یاد و «گام دوم انقلاب» را در قالب مثلث «خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» ارائه داد: «و انقلاب پُرشکوه ملت ایران، تنها انقلابی است که یک چله پُرافتخار را بدون خیانت به آرمان‌هایش پشت سر نهاده و از کرامت خود و اصالت شعارهایش صیانت کرده و اینک وارد دوّمین مرحله خودسازی و جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی شده است».^۱

رهبر فرزانه انقلاب، با بیانیه گام دوم، چشم‌انداز آینده انقلاب را ترسیم نمودند و راه روشن انقلاب را به نسل جوان نشان دادند، جا دارد با تحلیل و بررسی «بیانیه گام دوم انقلاب» ابعاد گوناگون آن به جامعه ارایه شود. در این نوشتار به تحلیل مختصری از این بیانیه می‌پردازیم.

جوان، نقش‌آفرین اصلی گام دوم انقلاب

جوان‌گرایی پدیده‌ای نیست که رهبر فرزانه انقلاب تنها در «گام دوم انقلاب» بدان اشاره کرده باشد، این رویکرد قبل از انقلاب و بعد از انقلاب توسط امام راحل علیه‌السلام مطرح و امام از جوانان به عنوان عامل پیروزی انقلاب یاد کرد: «شما جوان‌های

۱. بیانیه گام دوم انقلاب.

قدرتمند، شما جوان‌های باایمان ...، این پیروزی را تحصیل کرده‌اید»^۱ رهبرمعظم انقلاب در گام اول انقلاب نیز به جوانان بها داد؛ زیرا اینان بودند که موتور انقلاب را به حرکت درآوردند و موتور جنگی صدام را متوقف نمودند: «مجاهدتهای جوانان در میدان‌های سخت از جمله دفاع مقدس، با ذکر و دعا و روحیه برادری و ایثار همراه شد و ماجراهای صدر اسلام را زنده و نمایان در برابر چشم همه نهاد.»^۲

اما رهبر معظم انقلاب در «گام دوم انقلاب» به جوان محوریت داد، به گونه‌ای که مخاطب اصلی «گام دوم انقلاب» جوانان هستند؛ زیرا تجربه چهل سال انقلاب نشان داد که یکی از آسیب‌های جدی انقلاب کم رنگ بودن حضور جوانان در صحنه‌های مدیریت، سیاست و خلاقیت است. جوانانی که پیچیده‌ترین عملیات جنگی را طراحی نمودند و نیز به صنعت ساخت موشک دست یافتند، چرا در عرصه‌های مختلف حضور پررنگ نداشته باشند. برخی به بهانه‌های کم تجربه بودن جوانان، به آنان میدان فعالیت نمی‌دهند، حال آنکه جوان‌گرایی به معنای نادیده گرفتن تجربه صاحبان تجربه نیست. براین اساس باید مسیردوم انقلاب را فعالان جوان طی و کشتی انقلاب را سکان‌داری نمایند؛ همچنان که مقام معظم رهبری فرمود: «اما راه طی شده فقط قطعه‌ای از مسیر افتخارآمیز به سوی آرمان‌های بلند نظام جمهوری اسلامی است. دنباله این مسیر که به گمان زیاد، به دشواری گذشته‌ها نیست، باید با همت و هشیاری و سرعت عمل و ابتکار شما جوانان طی شود. مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان، فعالان جوان، در همه میدان‌های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و نیز در عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت، باید شانه‌های خود را به زیر بار مسئولیت دهند، و از تجربه‌ها و عبرت‌های گذشته بهره گیرند»^۳

شناخت گام اول انقلاب؛ نردبان گام انقلاب دوم

محقق شدن مفاد منشور انقلاب که در چهل ساله دوم توسط مقام معظم رهبری، به

۱. امام خمینی؛ صحیفه امام؛ ج ۶، ص ۳۰۸.

۲. بیانیه گام دوم انقلاب.

۳. همان.

گام دوم انقلاب؛ مثلث «خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» □ ۱۱

«گام دوم انقلاب» نام گذاری شده است، مستلزم شناخت «گام اول انقلاب» است. به عبارت دیگر انقلاب اسلامی همانند یک سالک که برای دوری از رذائل، چله‌نشینی را در پیش می‌گیرد، اولین چله و اولین مرحله از سلوک را به پایان رسانده و اکنون باید چله دوم را با هدف رفع نقص و دستیابی به کمالی دیگر و از طریق ریاضت‌هایی نوین آغاز کند، از این‌رو رهبر انقلاب به جوانان توصیه می‌کند که موانع و دستاوردهای انقلاب مانند استقلال، خودباوری، عزت‌مندی و احیای معنویت دینی، «گام اول انقلاب» را بشناسند: «... عزیزان! نادانسته‌ها را جز با تجربه خود یا گوش سپردن به تجربه دیگران نمی‌توان دانست. بسیاری از آنچه را ما دیده و آزموده‌ایم، نسل شما هنوز نیازموده و ندیده است... برای برداشتن گام‌های استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت و از تجربه‌ها درس گرفت؛ اگر از این راهبرد غفلت شود، دروغ‌ها به جای حقیقت خواهند نشست و آینده مورد تهدیدهای ناشناخته قرار خواهد گرفت. دشمنان انقلاب با انگیزه‌ای قوی، تحریف و دروغ‌پردازی درباره گذشته و حتی زمان حال را دنبال می‌کنند...»^۱

معنویت و اخلاق، دوبال گام اول و گام دوم انقلاب

معنویت و اخلاق از مفاهیم فرازمانی و فرامکانی است، چنانچه رهبر معظم انقلاب فرمود: «... آزادی، اخلاق، معنویت، عدالت، استقلال... هیچ یک، به یک نسل و یک جامعه مربوط نیست تا در دوره‌ای بدرخشد و در دوره‌ای دیگر افول کند. هرگز نمی‌توان مردمی را تصور کرد که از این چشم‌اندازهای مبارک دلزده شوند.»^۲ بر این اساس اگر معنویت‌اندیشی و اخلاق‌گرایی نبود، ممکن بود انقلاب دچار مشکل جدی شود؛ چنانکه انقلاب با موانع بسیاری، مانند جنگ تحمیلی، تحریم... روبه‌رو شد و امام یکی از عوامل پیروزی و دوام انقلاب را معنویت و امدادهای غیبی دانست: «... دیگر قشرها قیام کردند، نهضت کردند و نترسیدند از هیچ چیز، و خدای تبارک و تعالی آن‌ها را امداد کرد و به امدادهای غیبی و جلوه‌های معنوی ما را رسانده‌اند به

۱. همان.

۲. همان.

این‌که آزاد شدیم»^۱. بی‌تردید برای «گام دوم انقلاب» بیشتر از هرزمانی نیاز به معنویت است، زیرا امروزه ابزار و رسانه ضد اخلاق چند برابر شده است، همچنان‌که مقام معظم رهبری فرمود: «ابزارهای رسانه‌ای پیشرفته و فراگیر، امکان بسیار خطرناکی در اختیار کانون‌های ضد معنویت و ضد اخلاق نهاده است و هم‌اکنون تهاجم روزافزون دشمنان به دل‌های پاک جوانان و نوجوانان و حتی نونهالان، با بهره‌گیری از این ابزارها را به چشم خود می‌بینیم»^۲، همچنین ایشان فرمود: «معنویت و اخلاق، جهت‌دهنده همه حرکت‌ها و فعالیت‌های فردی و اجتماعی و نیاز اصلی جامعه است؛ بودن آنها، محیط زندگی را حتی با کمبودهای مادی، بهشت می‌سازد و نبودن آن حتی با برخورداری مادی، جهنم می‌آفریند»^۳.

امیدسازی

در شرایطی که بسیاری با برجسته کردن برخی از مشکلات اقتصادی روح ناامیدی را در جامعه می‌دمند، در «بیانیه گام دوم انقلاب» بر امیدواری نسبت به آینده تأکید شده است؛ زیرا وقتی روح نومیدی بر جامعه‌ای حاکم شد دیگر نمی‌توان جوانان آن جامعه را مورد خطاب قرار داد و درباره‌ی ساختن آینده با آنان سخن گفت، از این رو قرآن همواره امت اسلامی را به امیدواری فرا می‌خواند تا جایی که وعده قطعی به پیروزی اسلام می‌دهد: «اوست کسی که رسول خود را به هدایت فرستاد تا بر همه ادیان عالم برتری دهد. هرچند مشرکان کراهت داشته باشند»^۴. همچنین قرآن، مؤمنان را از حزن و اندوه که عامل تضعیف روحیه است برحذر می‌دارد: «وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»^۵. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای فرمود: «نخستین توصیه من امید و نگاه خوش‌بینانه به آینده است. بدون این کلید همه قفل‌ها، هیچ

۱. امام خمینی؛ صحیفه امام؛ ج ۱۷، ص ۴۲۶.

۲. بیانیه گام دوم انقلاب.

۳. همان.

۴. توبه: ۳۳.

۵. آل عمران: ۱۳۹.

گام دوم انقلاب؛ مثلث «خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» □ ۱۳

گامی نمی‌توان برداشت. آن چه می‌گویم یک امید صادق و متکی به واقعیت‌های عینی است. در طول این چهل سال و اکنون همیشه سیاست تبلیغی و رسانه‌ای دشمن و فعال‌ترین برنامه‌های آن مایوس‌سازی مردم و حتی مسئولان و مدیران ما از آینده است.... شما جوانان باید پیش‌گام در شکستن این محاصره تبلیغاتی باشید، در خود و دیگران نهال امید به آینده را پرورش دهید...»^۱

جوانان آینده‌ساز

ساختن آینده روشن، نیاز به آینده‌سازان دارد. از منظر رهبر انقلاب آینده‌سازان جوانانی هستند که «با همت‌های بلند و انگیزه‌های جوان و انقلابی، خواهند توانست آنها (ظرفیت‌های بی‌استفاده یا کم‌استفاده کشور) را فعال و در پیشرفت مادی و معنوی کشور به معنی واقعی جهش ایجاد کنند، زیرا مهم‌ترین ظرفیت امیدبخش کشور، نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی است. جمعیت جوان زیر ۴۰ سال که بخش مهمی از آن نتیجه موج جمعیتی ایجادشده در دهه ۶۰ است، فرصت ارزشمندی برای کشور است. ۳۶ میلیون نفر در سنین میانه ۱۵ و ۴۰ سالگی، نزدیک به ۱۴ میلیون نفر دارای تحصیلات عالی... ثروت عظیمی برای کشور است که هیچ اندوخته مادی با آن مقایسه نمی‌تواند شد»^۲

پشتوانه علمی و پژوهشی

در کنار نیروی فعال و خلاق جوان، نیاز به پشتوانه علمی و پژوهشی است و بدون پشتوانه علمی و پژوهشی، کشتی انقلاب به ساحل نجات نمی‌رسد؛ «زیرا دانش، آشکارترین وسیله عزت و قدرت یک کشور است. دنیای غرب به برکت دانش خود بود که توانست برای خود ثروت و نفوذ و قدرت ۲۰۰ ساله فراهم کند و با وجود تهیدستی در بنیان‌های اخلاقی و اعتقادی، با تحمیل سبک زندگی غربی به جوامع عقب‌مانده از کاروان علم، اختیار سیاست و اقتصاد آنها را به دست گیرد. ما به سوءاستفاده از دانش مانند آنچه غرب کرد، توصیه نمی‌کنیم، اما مؤکداً به نیاز کشور

۱. بیانیه گام دوم انقلاب.

۲. همان.

به جوشاندن چشمه دانش در میان خود اصرار می‌ورزیم.. اکنون نزدیک به دو دهه است که رستاخیز علمی در کشور آغاز شده و با سرعتی غافلگیرکننده به پیش رفته است. دستاوردهای دانش و فناوری ما در این مدت که ما را به رتبه شانزدهم در میان بیش از ۲۰۰ کشور جهان رسانید و مایه شگفتی ناظران جهانی است. اما آنچه من می‌خواهم بگویم این است که این راه طی شده، با همه اهمیتش فقط یک آغاز بوده است. ما هنوز از قله‌های دانش جهان بسیار عقبیم؛ باید به قله‌ها دست یابیم...»^۱

قدرت اقتصادی

امروزه جامعه ما بیش از هر زمان دیگری به تقویت بنیه و ثبات اقتصادی نیاز دارد؛ زیرا ما در برابر جنگ نابرابر اقتصادی قرار داریم و دشمن نیز از مهم‌ترین ابزار جنگ اقتصادی، یعنی معیشت مردم وارد شده است. اگر اقتصاد درست مدیریت و سازکارهای کاربردی اتخاذ نشود، مشکلات چند برابر خواهد شد و مردم در تنگنای اقتصادی قرار می‌گیرند. این امر در روند «گام دوم انقلاب» خوشایند نیست؛ زیرا سختی در عرصه معیشت، بیشتر از همه چیز در اراده‌ها اثر می‌گذارد، از این رو رهبر معظم انقلاب توصیه می‌کند که «گام دوم انقلاب» نیاز به مدیریت، اقتصاد مقاومتی، حمایت از کالاهای ایران و رونق اقتصادی دارد: «اقتصاد یک نقطه کلیدی تعیین‌کننده است. اقتصاد قوی، نقطه قوت و عامل مهم سلطه‌ناپذیری و نفوذناپذیری کشور است و اقتصاد ضعیف، نقطه ضعف و زمینه‌ساز نفوذ و سلطه و دخالت دشمنان است.»^۲

آرمان و شعارهای همیشه‌زنده انقلاب

انقلاب اسلامی با اهداف و شعارهای جهانی مانند استقلال، آزادی، معنویت، کارآمدی دین به وجود آمد، از این رو این آرمان‌ها و شعار باید در «گام دوم انقلاب» نیز ادامه یابد؛ زیرا این مؤلفه‌ها، زیرساخت‌ها و ستون فقرات انقلاب را تشکیل

۱. همان.

۲. همان.

گام دوم انقلاب؛ مثلث «خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» □ ۱۵

می‌دهند، که معمار کبیر انقلاب امام راحل علیه‌السلام آن را مهندسی نموده است، از سوی دیگر این اهداف و شعارها تاریخ مصرف ندارد، همان‌گونه که مقام معظم رهبری فرمود: «برای همه‌چیز می‌توان طول عمر مفید و تاریخ مصرف فرض کرد، اما شعارهای جهانی این انقلاب دینی از این قاعده مستثنا است؛ آنها هرگز بی‌مصرف و بی‌فایده نخواهند شد؛ زیرا فطرت بشر در همه عصرها با آن سرشته است.»^۱

تمدن‌سازی

در یک مقطع زمانی معیارهای تعریف شده از سوی شوروی و غرب ارائه می‌گردید. کشورهای وابسته به این دو قدرت، مجبور بودند با معیارهای آن‌ها قوانین و مقررات خود را تطبیق دهند، در غیر این صورت سیاست‌ها و مقررات کشورها خلاف مقررات شناخته می‌شد، مثلاً حقوق بشری که غرب تعریف می‌کرد، معیار حقوق بشر در جهان بود، اما انقلاب اسلامی این ادبیات و تفکر را به وجود آورد که حقوق بشر آن است که دین الهی پی‌ریزی نموده است، از این‌رو انقلاب اسلامی تعریف جدید از آزادی و حقوق بشر ارائه داد که امروزه سخت مورد توجه گرفته و به عنوان تمدن نوین مطرح است، همان تمدنی که غرب را به هراس انداخته است، چنان‌که در سال ۱۹۹۳ تئوری «برخورد تمدن‌ها» از سوی ساموئل هانتینگتون مطرح شد. هانتینگتون در نظریه خود - که به جهان پس از فروپاشی بلوک شرق نظر دارد - از شکل‌گیری تمدن‌ها سخن گفت.^۲ و بیش از همه به تمدن اسلامی تأکید کرد. او معتقد است که جهان غرب باید به گونه‌ای این تمدن را مهار کند؛^۳ زیرا عصر تک‌قطبی آمریکا به سوی چندقطبی در حرکت است و این ساختار به زودی آشکار می‌شود^۴ و ممکن است در این تضاد، تمدن اسلام پیروز شود؛ از این رو «موشه بیجلین»^۵ می‌گوید: «آمریکا با همه توان نظامی و اقتصادی و اروپا با همه سیاست‌های

۱. همان.

۲. ر.ک: منوچهر محمدی، دستاوردهای کلان انقلاب اسلامی، از ص ۱۱۵ به بعد.

3. <https://www.islamtimes.org/fa/article/507492>

۴. محمدرحیم عیوضی و محمدجواد هراتی، همان، ص ۱۷۸.

۵. پژوهشگر یهودی.

زیرکانه و مرموز خود، توان مقابله با موج انتشار اسلام را نداشته‌اند. این یک واقعیت است که اسلام در آینده‌ای نه چندان دور، حرف اول را در جهان غرب خواهد زد.^۱ رهبر معظم انقلاب فرمود: «پس انقلاب ملت ایران، جهان دوقطبی آن روز را به جهان سه‌قطبی تبدیل کرد و سپس با سقوط و حذف شوروی و اقمارش و پدید آمدن قطب‌های جدید قدرت، تقابل دوگانه جدید «اسلام و استکبار» پدیده برجسته جهان معاصر و کانون توجه جهانیان شد».^۲ «... انقلاب اسلامی ایران، با قدرت و شکوه پا به میدان نهاد؛ چارچوب‌ها را شکست؛ کهنگی کلیشه‌ها را به رخ دنیا کشید و آغاز عصر جدیدی را اعلام نمود... یکی از آن دو کانون (شرق و غرب) دشمنی نبود شده و دیگری با مشکلاتی که خبر از نزدیکی احتضار می‌دهند، دست‌وپنجه نرم می‌کند! و انقلاب اسلامی همچنان به پیش می‌رود»^۳ همچنین ایشان خطاب به جوانان فرمود: «شما باید که باید کارآموده و پُرانگیزه از انقلاب خود حراست کنید و آن را هرچه بیشتر به آرمان بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (ارواح‌نفاذ) است، نزدیک کنید»^۴

این همان تمدنی است که امام بدان اشاره نموده است، چنانکه هنگامی که خبرنگار آمریکایی از تمدن سؤال کرد، امام این‌گونه پاسخ داد: «ما معادله جهانی و معیارهای اجتماعی و سیاسی‌ای که تا به حال به واسطه آن تمام مسائل جهان سنجیده می‌شده است را شکسته‌ایم. ما خود چارچوب جدیدی ساخته‌ایم که در آن عدل را ملاک دفاع و ظلم را ملاک حمله گرفته‌ایم. از هر عادل‌ی دفاع می‌کنیم و بر هر ظالمی می‌تازیم. ما این سنگ را بنا خواهیم گذاشت. امید است کسانی پیدا شوند که ساختمان بزرگ سازمان ملل و شورای امنیت و سایر سازمان‌ها و شوراهای بر این پایه بنا کنند»^۵

1. <http://rahyaftaha.ir/9029>

۲. بیانیه گام دوم انقلاب.

۳. همان.

۴. همان.

۵. امام خمینی؛ صحیفه امام؛ ج ۱۱، ص ۶۰.

استکبار ستیزی، شعار جاودانه

انقلاب اسلامی ایران نخستین نظام متکی بر اسلام و با شعار «نه شرقی، نه غربی جمهوری اسلامی» در منطقه ظهور کرد و در برابر دو قدرت شرق و غرب با اکتال به قدرت لایزال الهی و ملی ایستاد و آنان تمام قدرت خود را برای مهار و شکستن آن به کار گرفتند ولی این انقلاب آن چنان پیش رفت که امروز روسیه با قرار گرفتن در کنار نظام اسلامی به مقابله با آمریکا می‌پردازد و آمریکا نیز با همراه کردن همه کشورها می‌خواهد نظام اسلامی را مهار کند؛ چرا که می‌دانند به تنهایی قدرت مقابله با ایران عزتمند را ندارد. از این رو رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «در تمام این چهل سال، تسلیم‌ناپذیری و هیبت الهی آن و گردن برافراشته آن در مقابل دولت‌های متکبر و مستکبر، خصوصیت شناخته‌شده ایران و ایرانی بویژه جوانان این مرز و بوم به‌شمار می‌رفته است».^۱

با طلوع خورشید جهان‌تاب انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ شمسی، به رهبر کبیر انقلاب امام خمینی علیه‌السلام، نه تنها ایران زمین که سراسر جهان، دچار تحولی شگرف گردید. انفجار نور در یوم‌الله ۲۲ بهمن، هیمنه ابرقدرت‌های زمانه را درهم شکست. و اینک که ۴۰ سال از پیروزی افتخارآفرین انقلاب اسلامی می‌گذرد، شاهد به بار نشستن شجره طیبه‌ای هستیم که با خون هزاران شهید آبیاری شده و دستاوردهای ارزشمندی را عاید مردم ایران نموده است. در اینجا به برخی از دستاوردهای کلان اشاره می‌شود:

- احیای اخلاق و معنویت؛
- گسترش باورهای دینی؛
- کارآمد دین و احیای دین در جهان؛
- استقلال فرهنگی؛
- استقلال سیاسی؛
- استقلال و رشد اقتصادی؛

۱. بیانیه گام دوم انقلاب.

- استقلال و رشد نظامی؛
- بهبود و رشد وضع سلامت و بهداشت؛
- دستیابی به فناوری‌های نوین و علمی؛
- افزایش زیرساخت‌های خدماتی و توسعه صنعتی؛
- فقر زدایی؛
- شکل‌گیری گفتمان فرهنگی وحدت؛
- هویت‌یابی ایرانی - اسلامی؛
- ایجاد موج بیداری اسلامی؛
- حمایت از مظلومان و مستضعفان؛
- گرایش زنان به حجاب؛
- بسط فرهنگ شهادت؛
- امنیت ملی و منطقه‌ای؛

بدیهی است، حفظ این دستاوردها، نیازمند به عزم ملی و تدبیر مناسب‌تر مسئولان کشور و نیز شناخت موانع پیش روی جمهوری اسلامی است.

رهبر انقلاب فرزانه انقلاب اسلامی، برای استمرار و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی، بیانیه گام دوم را که منشوری برای آینده جمهوری اسلامی است، ارائه نمود. رهبر معظم انقلاب چله اول انقلاب را، چله پُر افتخار دانست که وارد دومین مرحله خودسازی و جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی شده است، همچنین ایشان جوان، را آینده سازان و نقش آفرینان اصلی گام دوم انقلاب خواند که از مسیر افتخارآمیز به سوی آرمان‌های بلند جمهوری اسلامی حرکت کنند. البته حرکت به سوی اهداف بلند انقلاب، مستلزم شناخت موفقیت و آسیب‌های گام اول انقلاب است. مقام معظم رهبری در فرازهای دیگر از گام دوم انقلاب به معنویت و اخلاق، تأکید نموده و به جوانان سفارش می‌نماید که طی مسیر انقلاب بدون معنویت و اخلاق سخت و دشوار است، همچنین رهبری در «بیانیه گام دوم انقلاب» به مردم و جوانان آینده روشنی را نوید می‌دهد. ایشان جوانان را آینده‌ساز انقلاب خواند که می‌توانند با همت بلند و با استفاده از فرصت‌ها آینده بهتری بسازند. رهبر انقلاب معتقد است که

گام دوم انقلاب؛ مثلث «خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» □ ۱۹

ساختن آینده کشور نیاز به پشتوانه علم و پژوهش دارد. البته ما در عرصه‌های علمی و فن‌آوری پیشرفت‌هایی نموده و رتبه شانزدهم در میان بیش از ۲۰۰ کشور جهان را کسب نموده‌ایم. اما هنوز از قلّه‌های دانش جهان عقبیم. رهبر انقلاب در بیانیه دوم انقلاب به مشکلات اقتصادی و معشیتی اشاره و مسئولان و مردم را به بهره‌گیری از، اقتصاد مقاومتی، حمایت از کالاهای ایران و رونق اقتصادی فرا می‌خواند. و فرمود: انقلاب اسلامی با اهداف و شعارهای جهانی مانند استقلال، آزادی، معنویت، کارآمدی دین به وجود آمد، از این رو این آرمان‌ها و شعار باید در «گام دوم انقلاب» ادامه یابد؛ رهبر انقلاب در فرازی از بیانیه دوم به دو تمدن غرب و شرق اشاره نموده و یادآور می‌شود که انقلاب اسلامی تمدن جدیدی در برابر این تمدن‌ها ایجاد نموده و در تقابل تمدن اسلام و غرب، برنده و شاهد تمدن اسلامی خواهیم بود رهبر انقلاب عقیده دارد که انقلاب با شعار «نه شرقی، نه غربی جمهوری اسلامی» و استکبار زدایی به وجود آمد در گام دوم نیز این شعار جاویدانه باید حفظ شود.

نتیجه

پیروزی انقلاب اسلامی، آغازگر عصر جدید در جهان بود که با شعارهای جهانی، فطری، درخشان و همیشه‌زنده خود، از یک سو در برابر قلدانان ایستادگی نمود و با استکبار مبارزه کرد و به الگویی برای ملت‌های مظلوم و آزادی‌خواه جهان تبدیل شد و از سوی دیگر با ایجاد زیرساخت‌های حیاتی و اقتصادی و عمرانی و نیز امنیت و حفظ تمامیت ارضی ایران، و به اوج رسانیدن مشارکت مردمی و خدمت‌رسانی، همچنین افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق در فضای جامعه، برکات فراوانی برای جامعه به ارمغان آورده است. اما در گام دوم انقلاب، باید از نظام جمهوری اسلامی و دستاوردهای آن پاسداری نمود و برای پیشرفت این نظام از هیچ کوششی دریغ نوزید. براساس دیدگاه مقام معظم رهبری، برای برداشتن گام‌های استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت و با استفاده از نیروی فعال و خلاق جوانان و پشتوانه علمی و پژوهشی، و نیز حفظ شعارها و آرمان‌های انقلاب، اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی را تحقق بخشید.